

Narva Keeltelütseum

Matemaatika ainekava

Lai kursus

11. klass

VII kursus

Funktsioonid. Arvjadad

35 tundi

2019.a

Kursuse eesmärgid

Funktsiooni mõiste korrektne esitus. Õpilased oskavad uurida mistahes funktsiooni graafikut ning lahendada ülesandeid aritmeetilisele ja geomeetrilisele jadale. Selgitatakse arvjada piirväärtuse mõistet.

Kursuse lühikirjeldus

Funktsioonid $y=ax+b$, $y=ax^2+bx+c$, $y=a/x$ (kordavalt).

Funktsiooni mõiste ja üldtähis.

Funktsiooni esitusviisid.

Funktsiooni määramis- ja muutumispiirkond.

Paaris- ja paaritu funktsioon.

Funktsiooni nullkohad, positiivsus- ja negatiivsuspiirkond.

Funktsiooni kasvamine ja kahanemine.

Funktsiooni ekstreemum.

Astmefunktsioon.

Funktsioonide $y=x$, $y=x^2$, $y=x^3$, $y=x^{-1}$, $y=\sqrt{x}$, $y=\sqrt[3]{x}$ ja graafikud ja omadused.

Liitfunktsioon.

Pöördfunktsioon.

Funktsioonide $y=f(x)$, $y=f(x)+a$, $y=f(x+a)$, $y=f(ax)$ ja $y=af(x)$ graafikud arvutil.

Arvjada mõiste, jada üldliige, jadade liigid.

Aritmeetiline jada, selle omadused.

Aritmeetilise jada üldliikme valem ning esimese n liikme summa valem.

Geomeetriline jada, selle omadused.

Geomeetrilise jada üldliikme valem ning esimese n liikme summa valem.

Arvjada piirväärtus.

Piirväärtuse arvutamine.

Hääbuv geomeetriline jada, selle summa.

Arv e piirväärtusena.

Ringjoone pikkus ja ringi pindala piirväärtusena, arv π . Rakendusülesanded.

Kursuse õpitulemused

Õpilane:

- selgitab funktsiooni mõistet ja üldtähist ning funktsiooni uurimisega seonduvaid mõisteid;
- kirjeldab graafiliselt esitatud funktsiooni omadusi; skitseerib graafikuid ning joonestab neid arvutiprogrammidega;
- leiab valemiga esitatud funktsiooni määramispiirkonna, nullkohad, positiivsus- ja negatiivsuspiirkonna algebraliseks; kontrollib, kas funktsioon on paaris või paaritu;

- kirjeldab funktsiooni graafiku seost funktsioonide $y=f(x)+a$, $y=f(x+a)$, $y=f(xa)$, $y=af(x)$ graafikutega;
- selgitab arvjada, aritmeetilise ja geomeetrilise jada ning hääbuva geomeetrilise jada mõistet;
- tuletab aritmeetilise ja geomeetrilise jada esimese n liikme summa ja hääbuva geomeetrilise jada summa valemid ning rakendab neid ning aritmeetilise ja geomeetrilise jada üldliikme valemeid ülesandeid lahendades;
- selgitab jada piirväärtuse olemust ning arvutab piirväärtuse; teab arvude π ja e tähendust;
- lahendab elulisi ülesandeid aritmeetilise, geomeetrilise ning hääbuva geomeetrilise jada põhjal.

Lõimumine

IKT: demonstreerimisel ning uurimisülesannete lahendamisel sobivad programmid on Wiris, või Geogebra vms.

Õppematerjalid

- 1) L. Lepmann, T. Lepmann, K. Velsker „Matemaatika X klassile”
- 2) T. Tõnso, A. Veelmaa “Matemaatika X klassile”
- 3) L. Brusnevskaja, V. Gudinova, V. Krištal, S. Ševtšenko “Matemaatika ülesannete kogu gümnaasiumile”
- 4) aineõpetaja materjalid